

نگاه

نقد یک مقاله

فریدون مجلسی

● در صفحه پنج «شرق» چهارشنبه ۲۲ مرداد۹۳، مطلبی درباره «ضرورت اجماع ملی علیه خشکسالی» درج شده بود که با قدری اغماض درست است؛ اندکی اغماض درباره خشکسالی است؛ چراکه ایران دچار خشکسالی نیست، دچار خشکی است! یعنی شورت از آنچه آقای علی فراستی مرقوم داشته‌اند. اما انتقال آب دریای خزر هزاران سوال زیست‌محیطی و حقوقی و بین‌المللی برمی‌انگیزد، خصوصا که در همان شماره روزنامه خبری بود درباره «مرگ تدریجی دریای خزر»! اکنون سالیان درازی است که ورودی دریای خزر به‌دلیل افزایش جمعیت و افزایش مصرف آب کشورهای ساحلی بسیار کاهش یافته و آب دریاچه رو به پس‌رفت بوده است! اگر به عکس‌های ماهواره‌ای مراجعه فرمایید خواهید دید که تثبیت نسبی سطح دریاچه نتیجه پستن سدی کوتاه در دهانه «قرمیتاز» در ترکمنستان بوده است.

خلیج قره‌بغز در دل یکی از خشک‌ترین صحراهای جهان فرورفته و میزان تبخیر آن خلیج به‌تنهایی از ورودی ولگا بیشتر بوده و غلظت نمک آن به‌صورت اشباع است! اکنون به بهای خشک‌کندن نسبی آن خلیج و تبدیل آن به معدن نمک و گاهی دریافت سرریز سد از دریای خزر، سطح دریای خزر نباتی نسبی یافته است.

انتقال آب دریای خزر به کویرهای ایران که تبخیری حتی بیشتر از قره بغاز خواهد داشت -به فرض محال که این طرح تخیلی عملی شود- جز تسریع در نابودی دریای خزر تأثیر دیگری نخواهد داشت! کاتال ولگا- دون هم از بالادست ولگا به دون وصل شده و برای انتقال آب طراحی نشده است و دولت روسیه هم ضامن حل مسایل ایران با هزینه‌های گزاف نیست! اما با این چیزها کاری نداریم با امکان‌پذیری ساخت کاتال‌های به عرض ۳۰۰متر و عمق ۲۷ تا ۳۱متر و حجم سنگ‌شکنی‌ها و خاکبرداری‌ها و انتقال خاک در ارتفاعات بالای دوزخ‌آزمتری -و هم کاری نداریم-! اما ایشان کل نظریه خود را برپایه این فرض گذاشته‌اند که: «دریای مازندران ۲۶متر از سطح دریاهای آزاد پایین‌تر است اگر طبق مستندات بین‌المللی درست است» و هم‌زمان سطح متوسط کویر لوت تقریباً ۳۰متر از سطح دریاهای آزاد پایین‌تر است» و فرض را بر آن گذاشته‌اند که با تونل و لوله‌ای ۴۵۰کیلومتری از زیر زمین می‌توان آب را بدون نیاز به پمپ آیا نیروی ثقل در سرازیری! منتقل کرد.

اکنون پرسش من درباره همین بخش دوم فرض نویسنده محترم است که آیا ایشان اصولا می‌دانند کویر لوت کجاست؟ آیا پیش از نوشتن این یادداشت مفصل دست‌کم به خودشان زحمت جست‌وجویی ساده در اینترنت داده‌اند. اگر دست‌کم به سایت «کویرها و بیابان‌های ایران» رجوع می‌کردند به‌اطلاعات زیر برمی‌خوردند:

دشت لوت محدوده‌ای است بین استان‌های خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان و کرمان دشت لوت بین دو گسل نهبندان در شرق و نایند در غرب قرار دارد

حد شمالی آن در حد مدار ۳۲درجه و حد جنوبی در حد مدار ۲۸درجه است
وسعت حوضه آبیگیر دشت لوت، حدود ۱۷۵هزار کیلومتر مربع (یکدهم مساحت کشور) است

طول آن از شمال به جنوب حدود ۹۰۰ کیلومتر و غرب به شرق حدود ۳۰۰ کیلومتر است

پست‌ترین نقطه دشت لوت ۱۹۰متر از سطح دریاست (لوت مرکزی)

ملاحظه می‌کنید که پست‌ترین نقطه کویر لوت ۱۹۰متر از سطح دریا ارتفاع دارد. من نیز در سالیان گذشته به همین انگیزه‌ها ناگهی به نقشه‌های توپولوژی ایران انداختام.

زمانی شخصی در مقاله‌ای ادعا کرد که با توجه به اینکه منطقه گندم بریان در کویر لوت در نزدیکی شهداد کرمان ۵۰متر پایین‌تر از سطح دریای آزاد است و با توجه به نزدیکی نسبی به دریای عمان اتوجه می‌فرمایید نزدیکی به دریای عمان، نه دریای خزر که با آنجا بیش از هزار کیلومتر فاصله دارد! می‌توان ای برای بالاترین رطوبت منطقه منتقل کرد. بعد هم در نقشه‌ها دیدم همان نقطه منفی ۵۰متر نیست، بلکه مثبت ۲۰۰متر است. حداکثر حرارت آن در سایه به ۶۰درجه سانتیگراد و حداکثر سرعت باد به صدکیلومتر در ساعت می‌رسد، که هر جانداری را بریان می‌کند و هر دریاچه‌ای را می‌خشکاند! با ارتفاع ۲۰۰متر، یعنی آب برای رسیدن از دریا به آنجا باید سربالایی‌ی برود!

اکنون از نویسنده محترم می‌خواهم در درجه نخست منبع قابل استناد خودشان را درباره ارتفاع منفی ۳۰۰مربودن سطح متوسط کویر لوت ارایه فرمایند که مثلا مورد تایید سازمانی مانند ناسا یا سازمان جغرافیایی ارتش ایران باشد، تا بقیه مطالب ایشان قابل بررسی شود. قابل ذکر است که پایین‌ترین نقطه شناخته‌شده سطح بحرالمیت میان رژیم تل‌آویو و اردن است که در حدود منفی ۳۰۰متر است و با مراجعه به نقشه‌های ناسا در اینترنت قابل دستیابی است! با امتنان در انتظار دریافت اطلاعات مستند از جانب ایشان هستم تا خود را تصحیح کنم.

اقتصاد

ایران در صادرات ثروت انسانی «رتبه ممتاز» اول شد

خروج سالانه ۱۵۰میلیارد دلار از کشور با مهاجرت

طرح: علی مهاجرت‌های، نقاش: فریدون

کشور شد. ایران دارای ۴/۵میلیون دانشجوست که در ۱۱۹ دانشگاه دولتی، ۵۵۰ واحد دانشگاهی پیام نور، ۱۸۵ واحد دانشگاه آزاد و ۷۳۹ شعبه و موسسه علمی-کاربردی مشغول تحصیل هستند.

از طرف دیگر بر اساس گزارش موسسه تامسون رويتر ۲۴الستاد ایرانی در فهرست سه‌هزارو ۲۰۰ دانشمند برجسته جهان وجود دارند که ۱۰ نفر در داخل کشور، ۱۲نفر در آمریکا، یکنفر در کانادا و یکنفر نیز در انگلستان حضور دارند، مضافا حدود ۱۲هزار ایرانی برجسته خارج کشور ساکن هستند (پایگاه خبری آفتاب ۴ مرداد ۱۳۹۳) که نمونه بر جسته آن خاتم دکتر مریم میرزاخانی ستاره برجسته عالم ریاضیات است که اخیرا جایزه جهانی فیلدز ریاضی نصیب وی شد. (البته این افراد فارغ از سه‌هزارو ۷۰۲نفر ناهایه‌هایی هستند که اخیرا مشخص شده با معدل ۱۲ و ۱۳ بورسیه غیرقانونی شده‌اند). متأسفانه به دلیل اعمال سیاست‌های غیر کارشناسی؛ ایران از نقطه‌نظر مهاجرت نخبگان در صدر جهان قرار دارد، حدود ۲۵درصد ایرانیان تحصیل‌کرده هم‌اکنون، در کشورهای توسعه‌یافته زندگی می‌کنند. طبق آمار صندوق بین‌المللی پول، سالانه بین ۱۵۰ تا ۱۸۰هزارنفر از ایرانیان تحصیل‌کرده برای خروج از ایران اقدام می‌کنند و ایران از نظر فرارمغزها در بین ۹۱ کشور در حال توسعه و توسعه‌یافته جهان مقام اول را از آن خود کرده است. خروج سالانه ۱۵۰ تا ۱۸۰هزار ایرانی با تحصیلات عالی از این کشور معادل خروج ۱۵۰میلیارد دلار سرمایه سالانه از این کشور است، یعنی با وجود آنکه رشد تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ منفی بوده، کشور در صادرات ثروت انسانی رتبه ممتاز در جهان را به دست آورده است! طبق آمارهای رسمی نسبت خروج فارغ‌التحصیلان از ایران به تعداد کل این افراد، ۱۵درصد است. در سال ۲۰۰۶ میلادی، ۵/۱درصد از تولید ناخالص داخلی صرف نیازهای آموزشی کشور شد که در مقایسه با دیگر کشورهای جهان در رتبه ۶۷قرار داشت. بنیادملی نخبگان ایران اعلام کرد که ۳۰۸نفر از دارندگان مدال المپیاد و ۳۵۰نفر از برترین‌های آزمون سراسری از سال ۸۲ تا ۸۶ به خارج مهاجرت کرده و طبق آمار منتشرشده از سازمان‌ها و نهادهای دولتی، مثل هفته‌نامه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، ۹۰ نفر از ۱۲۵ دانش‌آموزی که در چندسال گذشته در المپیادهای جهانی رتبه برتر کسب کرده‌اند، هم‌اکنون در دانشگاه‌های آمریکا تحصیل یا تدریس می‌کنند. بسیاری از آنان هرگز به ایران برای زندگی دایم بازمی‌گردند مضاف بر آنکه طبق آمار صندوق بین‌المللی پول هم‌اکنون بیش از

۲۵۰هزار مهندس و پزشک ایرانی و بیش از ۱۷۰هزار ایرانی با تحصیلات عالی‌ه در آمریکا زندگی می‌کنند و طبق آمار رسمی اداره گزرنامه، در سال ۸۷ روزانه ۱۵کارشناس ارشد، ۲۱۲دکتر و سالانه پنج‌هزارو ۴۷۵نفر لیسانس از کشور مهاجرت کردند. گزارش صندوق بین‌المللی پول در ادامه افزوده است بیش از ۱۵درصد سرمایه‌های انسانی ایران به آمریکا و ۲۵درصد به کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری اقتصادی اروپا مهاجرت می‌کنند.

همین‌طور از مجموع صدهزار ایرانی در آلمان در سال‌های گذشته دوهزار جلد کتاب منتشر شده، در حالی که از بین دومیلیون ترک مهاجر آلمان تنها ۱۰۰ جلد کتاب منتشر شده است! تجربه کشورهای پیشرو نشان می‌دهد برای حفاظت از نیروی انسانی باید راهبری منابع انسانی کشور روی سسطح فردی، سازمانی و اجتماعی متمرکز شود. این سسطح گرچه دارای ویژگی‌های متفاوت و

جداگانای است اما در مجموع یا یکدیگر همبستگی تنگاتنگ دارند. در سسطح فردی رضایت شغلی مهم‌ترین عامل موثر در کیفیت کاری است و این رضایت تنها از طریق دریافت بیشتر حاصل نمی‌شود، بلکه فضای کاری مناسب و دیگر عوامل اجتماعی-فرهنگی و حتی سیاسی در آن نقش موثر دارند که باید مورد عنایت قرار گیرد.

در سطح سازمانی نیروی انسانی باید به‌گونه‌ای راهبری و مدیریت شود که دستیابی به اهداف کمی و کیفی و در نتیجه رشد و بقای سازمان به بهترین وجه حاصل شود. نقش مدیریت در هماهنگی، جهت‌دادن و ایجاد انگیزه در نیروی انسانی در این سطح عاملی کلیدی است.

در سسطح اجتماعی، با عنایت به اینکه جامعه نظامی فراگیر است و سازمان‌ها و افراد را در برمی‌گیرد، حاصل مثبت کار فردی و سازمانی برای دستیابی به مصالح اجتماعی، که منافع عمومی را در برمی‌گیرد، تسهیل می‌کند. بنابراین سسطح اشاره شده به هم وابسته هستند. رضایت فردی در عملکرد سازمان و در نظام اجتماعی موثر است. توفیق و سازمان هم موجب رضایت فردی کارکنان را فراهم می‌کند و هم با ایجاد اشتغال، درآمد و ملازات اجتماعی در حفظ جامعه تأثیر می‌گذارد، ضمن اینکه بخشی از مصالح جامعه را باید در ایجاد زمینه رشد فردی و سازمانی ترجمه کرد. مروری اجمالی بر روند درآمد کشور در ادوار گذشته نشان می‌دهد که برخلاف شرایط کنونی، که اقتصاد کشور با محدودیت منابع سرمایه‌ای هم روبه‌رو است، حداقل در یک تا دودهه عنصر سرمایه عامل محدودکننده توسعه صنعتی و اقتصادی نبوده، ولی با وجود این، چشم‌چشمگیری در توسعه‌یافتگی اقتصادی ما اتفاق نیفتاده است. مشکل بنیادی را باید در توسعه‌نیافتگی نیروی انسانی، فقدان شایسته‌سالاری و ضعف و عدم انسجام مدیریت اقتصادی-اجتماعی کشور جست‌وجو کرد، زیرا برای توسعه منابع انسانی سرمایه‌گذاری کافی صورت گرفته است. اگر نیروی انسانی را که منبع رشد و توسعه است تابعی از دوعامل دانش و فن و روحیه کاری بدانیم بایستی به هر دو زمینه توجه کافی شود و برای توسعه و تقویت آن سرمایه‌گذاری شود، زیرا اتکای به درآمد نفت و درآمدهای حاصل از فروش دارایی‌های طبیعی نه‌تنها مولد نبوده بلکه عملا به مانهی در بستر توسعه تبدیل خواهند شد. به‌غیر نمی‌رسد حتی حفظ ثروت نفتی بدون اتکای به ثروت انسانی امکان‌پذیر باشد. لذا توجه و تدقیق در توسعه نیروی انسانی و حفظ کرامت و شأن و منزلت نیروی کار باید در سربلوحه کفایت قرار گیرد که مدعی هستند می‌توانند سکان اداره کشور را به دست گیرند.

خبر

سدهای تهران

تا آخر تابستان آب دارند

● **واحدمرکزی‌خبر:** مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران گفت: سدهای استان تهران با این شیوه مصرف تهرانی‌ها، تنها تا آخر تابستان آب خواهند داشت. ارتقای افزود: در حال حاضر حجم آب پنج سسد لتیان، لا، طالقان، امیرکبیر و ماملوی استان تهران بالغ بر ۵۴۴میلیون مترمکعب است که سال گذشته در همین زمان ۶۷۰میلیون مترمکعب بوده است.

وزیر کشاورزی:

روغن پالم غیر خوراکی نیست

● **ایسنا:** وزیر جهاد کشاورزی از کاهش واردات روغن پالم در سال جاری خبر داد و گفت: اسامی کارخانه‌های لبنی متخلف در استفاده از روغن پالم در اختیار وزارت جهاد کشاورزی نیست که بخواهیم آنها را اعلام کنیم. محمود جحتی اظهار کرد: روغن پالم در جیره غذایی روغن نباتی وجود دارد و در کشور مصرف می‌شود اما تخلف مدنظر، این بوده که برخی از واحدها بدون اخذ مجوز بهره‌برداری از وزارت بهداشت در تولید برخی از فرآورده‌هایشان از روغن پالم استفاده کردند اما اسامی این کارخانه‌ها در اختیار وزارت جهاد کشاورزی نیست که بخواهیم آنها را اعلام کنیم. وی افزود: مسلما با متخلفان برخورد می‌شود اما اصل موضوع این است که روغن پالم، روغن غیر خوراکی نیست اما چون نسبت به سایر روغن‌ها از کیفیت پایین‌تری برخوردار است در تلاش هستیم در تجارت بین‌المللی، سهم روغن پالم را با توجه به توسعه بهداشتی موجود در مصرف خوارا کاهش دهیم.

پرونده مالیاتی

فساد «گروه آریا» بسته می‌شود

● **مهر:** رییس کل سازمان امور مالیاتی کشور از هماهنگی با دادستانی کل کشور برای وصول مالیات پرونده موسوم به فساد مالی بزرگ سه‌هزار میلیاردتومانی که مسایل مربوط به دادگاه آنها به اتمام رسیده است، خبر داد و گفت: مالیات بر ارزش افزوده و مستقیم بیش از ۵۰شرکت زیرمجموعه گروه آریا رسیدگی و مشخص شده است. علی عسکری در مورد آخرین وضعیت رسیدگی به پرونده مالیاتی فساد مالی سه‌هزار میلیاردتومانی گروه آریا گفت: ارقام بدهی مالیاتی مربوط به بخشی از این پرونده که مورد رسیدگی قرار گرفته، مشخص شده است اما بهتر این است که ارقام اعلام نشود.

محک بازارچه تابستانه محک

۲۳ و ۲۴ مرداد ماه ۱۳۹۳ - ۱۰ صبح الی ۸ شب
mahak-charity.org
میدان اقدسیه، ابتدای بزرگراه ارتش، بلوار شهید مژدی، بلوار محک، مؤسسه خیریه محک ۲۳۵۴۰-۰۲۱

